

17. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat v. 1957 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana rak. mest. Onni Vanhala, varapuheenjohtajana rak. mest. Leo Vilkmán, muina jäseninä palokorp. Birger Bergström, kiinteistöneuv. Robert Estlander, taloustir. Jalmari Hopeavuori, joht. Erkki Laitiala, toimits. John Lannervo, maanvilj. Lars Lindberg ja sorv. Lauri Santanen sekä itseoikeutettuna jäsenenä rak. tark. Aulis Salo. Varajäseninä olivat dipl. ins. Harry Franck, palokorp. Kauko Hautamäki, tekn. Jooseppi Kuusikoski ja kiinteistöneuv. Oiva Suvanto sekä itseoikeutettuna varajäsenenä yliarkkit. Toivo Tuovinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul. kaup. joht. Hjalmar Krogius ja lautakunnan sihteerinä toimi valtiot. maist. Nils-Göran Holmquist.

Lautakunnan kokoukset ym. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 24 kertaa ja sen asettamat jaostot 3 kertaa. Kokousten pöytäkirjojen pykäläluku oli 401. Saapuneita kirjoja oli 444 ja lähetettyjä 257.

Palolaitoksen diaariin merkittiin 611 saapunutta ja 985 lähtenyttä kirjettä.

Päätökset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna päätti lopullisesti, olivat seuraavat: laskujen, avustusten ym. maksaminen palokunnan rahaston varoista (8. 1. 4, 5 §, 5. 2. 42 §, 16. 4. 133, 137 §, 14. 5. 175 §, 28. 5. 186 §, 13. 8. 241 §, 8. 10. 307 §, 17. 12. 390, 391 §); erään nuohouspiirin hoitaminen ja nuohouspiiriäön uudelleenjärjestely (8. 1. 23 §, 19. 11. 356 §); lautakunnan kokousajat ja pöytäkirjojen pitäminen nähtävinä (22. 1. 27 §, 17. 12. 401 §); kaluston ja varusteiden hankinta ja hankintavaltuuksien vahvistaminen (22. 1. 28 §, 5. 3. 84, 93 §, 2. 4. 120 §, 16. 4. 156 §, 29. 4. 164 §, 11. 6. 215 §, 13. 8. 250 §, 17. 12. 394 §); keskuslämmityskattilan eristyskysymys niissä taloissa, joiden alakerta on rakennettu betonista (22. 1. 30 §); palokunnan rahaston pääoman kartuttaminen (5. 2. 39 §); normien hyväksyminen Helsingissä käytettäviä sprinklerilaitteita varten (5. 3. 85 §); esikaupunkialueen vapaaehtoisten palokuntien avustaminen (19. 3. 106 §); palolaitoksen v:n 1956 toimintakertomuksen hyväksyminen (29. 4. 162 §, 28. 5. 187 §); palomiesten pohjoismaisten opintopäivien osanottajien majoitus (14. 5. 176 §); yleisen palotarkastuksen suorittaminen (11. 6. 214 §, 27. 8. 277 §); asiantuntijapalkkion maksaminen pääpaloaseman hälytyskeskuslaitteiden suunnittelusta ym. (11. 6. 215 §); virka-asuntojen määrääminen (27. 8. 280 §, 29. 10. 334 §, 5. 11. 348 §); sanoma- ja aikakauslehtien tilaaminen (8. 10. 309 §); Haagan paloasemarakennuksen alustava huonetilas suunnitelma (8. 10. 317 §); laskujen ja maksumääräysten hyväksyminen sekä arvopostin kuittaaminen (17. 12. 387 §) ja virkapukua koskevien määräysten muuttaminen (17. 12. 393 §).

Esitykset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna teki esityksiä, olivat seuraavat: lisämäärärahojen ja eräiden tilien ylittämisoikeuden anominen, eräiden määrärahojen siirtäminen tai käyttäminen talousarvion perusteluista poiketen (8. 1. 6, 22 §, 5. 2. 43 §, 5. 3. 83 §, 10. 9. 284 §, 17. 12. 388, 389 §); sukellusrahan suorittaminen sammakkomiestehtävissä toimivalle miehistölle (8. 1. 8 §); eräiden avustusten myöntäminen (19. 2. 59 §, 2. 4. 123 §, 16. 4. 138 §, 13. 8. 267 §); laitoksen kiinteistöissä suoritettavia korjaustöitä varten tarvittavat määrärahat (19. 2. 61 §, 19. 3. 144 §, 29. 4. 163 §); virkaahuoneistojen järjestely ja virka-asuntojen määrääminen (19. 2. 62 §, 27. 8. 280 §, 29. 10. 334 §, 5. 11.

348 §); Helsingin ja Kaupunkiliiton ansiomerkin myöntäminen (5. 3. 79 §); viranhaltijain vapauttaminen suorittamasta heille autojen yhteenajon johdosta tuomittuja korvauksia (5. 3. 81, 82 §, 11. 6. 212 §, 25. 6. 231 §, 27. 8. 275, 276 §, 22. 10. 321 §, 19. 11. 354 §); henkilöauton hankkiminen laitokselle (5. 3. 83 §); viranhaltijain lähettäminen opintomatkoihin tai osallistuminen kursseille sekä määrärahojen myöntäminen ko. tarkoituksiin (22. 1. 34 §, 19. 3. 103 §, 14. 5. 177, 178 §); Lauttasaaresta palolaitoksen käyttöön vuokrattujen huonetilojen irtisanominen (2. 4. 122 §, 8. 10. 310 §); talousarvioehdotus v:ksi 1958 (28. 5. 188, 189 §, 24. 9. 295 §); uusien virkojen perustaminen (13. 8. 269 §); virkapuhelimen myöntäminen laitoksen viranhaltijalle (8. 10. 311 §); kesämajojen rakentaminen laitoksen henkilökunnan kesäkotialueelle (22. 10. 326 §); viranhaltijan yksityisauton säilytys palolaitoksen huonetiloissa (5. 11. 337 §) sekä Kallion paloaseman tontilla olevan kalliosuojan vuokraaminen kokonaan palolaitoksen käyttöön (19. 11. 355 §).

Lausunnot. Asiat, joista lautakunta kertomusvuonna antoi lausuntonsa, olivat seuraavat: hätäpuhelimien perustamiskustannukset (22. 1. 31 §); Suomen Palosuojeluyhdistykselle maksettavan kannatusmaksun korottaminen (5. 2. 44 §); eräät laitoksen viranhaltijoiden palkkakysymykset (19. 2. 60 §, 14. 5. 216 §, 25. 6. 232 §); yksityisen liikkeenharjoittajan sairaankuljetusmaksujen korottaminen (19. 3. 107 §); kiinteistön Tunnelitie 11—15 käyttö kodittomien tuberkuloottisten ym. majoitukseen (16. 4. 151 §); sairaankuljetustoiminnan tehostaminen (16. 4. 155 §); ent. viranhaltijan vapauttaminen suorittamasta hänelle autojen yhteenajosta maksettavaksi tuomittua korvausta (11. 6. 216 §); ampumatarvikkeiden, tulenarkojen nesteiden ym. varastointikysymykset (11. 6. 217, 218 §, 3. 12. 380, 381 §); irtaimen ja kiinteän omaisuuden tarkastajien v:n 1956 kertomuksissa esitetyt, palolaitosta koskevat huomautukset (13. 8. 265, 266 §); palomestarin virka-asunnon vuokrausta ym. koskeva kysymys (13. 8. 268 §); öljy- ja kaasupullovaraston rakentaminen poikien ammattikoulun B-rakennukseen (22. 10. 328 §); putkikanavan rakentaminen Takkatien alitse tulenaran nesteen siirtoa varten (5. 11. 338 §); eräiden paloviranomaisten perimien katsastuspalkkioiden kuuluminen kaupungille (5. 11. 347 §); Uimahallin uimalippujen jakaminen laitoksen henkilökunnalle ja siihen tarvittava määräraha (3. 12. 382 §) sekä laitoksen toimistovirkojen pätevyysvaatimukset (17. 12. 392 §).

Lisäksi antoi lautakunta 136 lausuntoa asemakaavan ja tonttijaon vahvistus- tai muutosehdotuksista sekä 36 lausuntoa rakennuspiirustusten hyväksymisestä.

Palolaitos

Henkilökunta. Kertomusvuoden alusta lukien siirrettiin ylikuiskumestarin virka 21. palkkaluokasta 22. palkkaluokkaan.

Palolautakunta valitsi avoinna oleviin paloteknikon virkoihin rak. mest. Henrik Hagelbergin 5. 3. lukien ja rak. mest. Paavo Rissasen 16. 10. lukien, avoinna olevaan ruiskumestarin virkaan palokers. Magnus Hyytiäisen 1. 3. lukien ja avoinna oleviin palokersantin virkoihin palokorpraalit Karl Laaksosen 16. 4. lukien, Veikko Hurmerinnan ja Leo Mäkisen 1. 10. lukien sekä Heikki Karuvaaran 1. 12. lukien.

Apulaispalopäällikön viransijaisena toimi palomest. Allan Harne ja palomestarin sijaisena ylikuiskumest. Armas Winqvist 5. — 19. 11. ja 3. — 21. 12. välisinä aikoina. Vt. paloteknikkona toimi 1. 1. — 4. 3. välisenä aikana rak. mest. Henrik Hagelberg, vt. ruiskumestarina 1. 1. — 28. 2. välisenä aikana palokers. Magnus Hyytiäinen ja vt. palokersantti 1. — 30. 9. välisenä aikana palokorpr. Leo Mäkinen.

Palopäällikkö nimitti palokorpraalin virkoihin 11 vanhempaa palomiestä, hyväksyi vanhemmiksi palomiehiksi 10 tp. palomiestä ja otti tp. palomiehiksi 14 uutta miestä.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana palokersantit Einar Nyberg, Väinö Wigell ja Arvid Wiren sekä palokorpraalit G. Gustafsson, A. Pilviö, F. Puttonen, A. Pääkkönen ja U. Silvennoinen. Omasta pyynnöstään erosi vuoden aikana paloteknikko Sigvard Ström 1. 9. sekä kaksi vanhempaa palomiestä ja yksi tp. palomies. Yksi tp. palomies irtisanottiin.

Tuntityössä olevien ammattityöntekijäin lukumäärä nousi yhdellä miehellä, kun palokattiin toinen autopeltiseppä, joten ammattityöntekijäin lukumäärä oli vuoden lopulla 21.

Kesäkuukausina palveli palolaitoksessa yhteensä 85 palomiehen vuosilomasijaista ja yksi toimistoapulaisen vuosilomasijainen.

Palolaitoksen koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus eri osastoihin sekä palo- ja palovartioasemille vuoden lopulla ilmenee seuraavasta taulukosta:

Osasto	Viranhaltijat				Työehtosopimussuhteessa olevat työntekijät	Yhteensä
	Päällystö	Alipäällystö	Miehistö	Talous- ja huoltohenkilökunta		
Palopäällikkö	1	—	—	—	—	1
Sammutusosasto	3	—	—	—	—	3
I palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Pääpaloasema	—	12	98	—	—	110
II palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Munkkiniemen palovartioasema	—	1	14	—	—	15
Pitäjänmäen palovartioasema	—	1	9	—	—	10
III palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Käpylän paloasema	—	3	28	—	—	31
Malmin palovartioasema	—	1	9	—	—	10
IV palopiiri:	1	—	—	—	—	1
Kallion paloasema	—	8	73	—	—	81
Herttoniemen palovartioasema	—	2	13	—	—	15
Sammutusosastot yhteensä	8	28	244	—	—	280
Teknillinen osasto	1	1	—	1	18	21
Palonehkäisyosasto	5	—	—	—	—	5
Talousosasto	1	—	—	—	—	1
Toimisto	—	—	—	4	2	6
Varusvarasto	—	—	—	3	3	6
Yhteensä	15	29	244	8	23	319

Virkavapaina joko opintomatkoja, kursseihin ja urheilukilpailuihin osallistumista tai muuta tarkoitusta varten oli vuoden aikana 42 viranhaltijaa yhteensä 203 päivää.

Kertomusvuonna sattui tulipalojen sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä kaksi savumyrkytys- ja 11 loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalveluksessa loukkaantui 33 henkilöä. Tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämenetyksiä tapaturmatoimisto tai Vakuutusosakeyhtiö Pohjola eivät korvanneet, ei ollut. Tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset nousivat 545 päivään ja niistä suoritettut korvaukset 355 800 mk:aan.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijaisille sairauslomaa yhteensä 139 kertaa sairauspäivien lukumäärän ollessa yhteensä 1 757. Työsopimussuhteessa olevien työntekijäin vastaavat luvut olivat 14 ja 191.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli viranhaltijaryhmässä seuraava: päällystö 11.0 ja 2.9, alipäällystö 13.1 ja 3.3 sekä miehistö 12.7 ja 6.6. Työsopimussuhteessa olevien työntekijöiden vastaavat luvut olivat 13.6 ja 8.3.

Henkilökunnan koulutus. Sammutushenkilökuntaa koulutettiin laadittujen koulutusohjelmien mukaan. Päivittäin pidettiin jokaisella paloasemalla ja palovartioasemalla kalustoharjoituksia sekä paloasemilla oppitunteja, joita myös palovartioasemien henkilökunta seurasi. Tämän lisäksi koulutettiin henkilökuntaa erilaisilla kursseilla.

Palokoulun kolmeviikkoisen A-kurssin suoritti neljä palokorpraalia ja -miestä, paloalipäällystön jatkokurssin yksi palokersantti ja kolme palokorpraalia sekä vakinaisten palomiesten jatkokurssin viisi palokorpraalia. Turun laivastoasemalla pidetyn neljä viikkoisen sukelluskurssin suoritti neljä palokorpraalia ja -miestä, jonka lisäksi palolaitoksen palokorpraali toimi kurssilla apukouluttajana. Teollisuuden työnjohto-opiston insinöörin johtamistaidollisen kurssin suoritti yksi palomestari, työnjohtajien johtamistaidollisen erikoiskurssin ylituiskumestari ja työnjohtajien johtamistaidollisen peruskurssin kaksi palokersanttia. Kaupungin koulutustoimikunnan järjestämän kunnallishallinnollisen B-kurssin suoritti yksi ruiskumestari ja johtamistaidollisen peruskurssin neljä palokersanttia, jonka lisäksi apulaispalopäällikkö ja taluspäällikkö osallistuivat johtavassa asemassa olevien viranhaltijain nk. Solvalla-kurssiin. Peruskurssin rannikkolaivurintutkintoa varten suoritti yksi palomies ja ensiapukursseihin osallistui neljä palokorpraalia ja -miestä sekä puuseppä.

Koulutustoiminnasta voidaan vielä mainita, että palopäällikkö osallistui Berliinissä

pidettyihin palosuojelupäiviin ja palomestari Carl-Walter Åström Göteborgissa pidettyyn Nordiskt Brandteknikermöte -nimiseen kokoukseen. Palotarkastaja Pertti Hallio ja palomestari Åström suorittivat virkamatkan Tukholmaan tutustuakseen Ruotsissa noudatettaviin sprinklernormeihin ja apulaispalotarkastaja Gösta Willing teki opintomatkan Ruotsiin ja Norjaan.

Kiinteistöt ja kalusto. Kiinteistöt. Suurempia uudisrakennus- tai korjaustoita ei kertomusvuoden aikana suoritettu. Pääpaloaseman ullakolle rakennettiin varastotiloja ja savusuojeluvälineiden huoltohuone kunnostettiin. Herttoniemen palovartioaseman vesi- ja viemärijohtotyöt suoritettiin loppuun. Kallion paloaseman lukusali ja pääpaloaseman ruokasali sisustettiin uudelleen.

Kalusto. Vuoden aikana valmistui uusi letkuauto ja vanhan letkuauton muuttaminen vaahtosammutusautoksi aloitettiin. Uusi Mercedes-Benz -merkinen sairaankuljetusauto ja Ford-Vedette -merkinen henkilöauto saatiin vuoden aikana hankituiksi. Lisäksi hankittiin käsisammutuskalustoa, savusuojelukalustoa, letkuja, liittimiä ja suihkuputkia.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen sekä ruiskuveneiden lukumäärä ja jakaantuminen eri palo- ja palovartioasemille vuoden lopulla selviää seuraavasta taulukosta:

Sijoituspaikka	A u t o j a										Yhteensä	Ruiskuveneitä	Moottoriruiskuja
	Hyökkäysautoja	Ruiskuautoja	Pioneeriautoja	Vesisäiliöautoja	Letkuautoja	Tikapuuautoja	Erikoishuoltoautoja	Sairaankuljetusautoja	Kuorma-autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja		
<i>Sammutusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
Pääpaloasema	1	2	1	—	1	1	2	1	1	2	—	12	2
Munkkiniemen palovartioasema ..	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pitäjänmäen palovartioasema ...	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Käpylän paloasema	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—
Malmin palovartioasema	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Kallion paloasema	1	1	1	—	1	1	—	7	2	1	—	15	—
Herttoniemen palovartioasema ..	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Varalla	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
<i>Teknillinen osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Yhteensä	12	3	2	1	3	2	2	8	3	5	2	43	19

Palolaitoksella oli siis 23 varsinaista sammutusautoa, joista 17 pumpulla varustettua. Näistä oli seitsemässä autossa korkeapainesumupumppu. Pumpulla varustetuista autoista oli kolmessa 2 500, viidessä 2 000, yhdessä 1 700 ja yhdessä 1 000 l/min tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetyt 1 500 l/min (8 ik) matala- ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumppu. Edellä mainituista autoista oli kahdeksan varustettu lisäksi vaahtosammutuslaitteilla, joiden teho kuudessa autossa oli 1 000 l/min ja kahdessa 1 500 l/min.

Moottoriruiskujen lukumäärä oli vuoden lopulla 19. Näistä oli kaasuturbiinipumpun teho 2 500 l/min, kolmen ruiskun 1 500, kolmen 1 000, kahden 800, yhden 700, seitsemän 600 ja kahden 200 l/min.

Ruiskuveneen HRV 1:n pumpun teho oli 4 000 l/min ja HRV 2:n pumppujen teho yhteensä 8 000 l/min. HRV 2:ssa oli lisäksi korkeapainepumppu sekä vaahtosammutuslaitteet.

Kaikkien pumppujen yhteinen teho oli siis 59 350 l/min.

Neljässä päivystysautossa ja neljässä paloautossa sekä ruiskuveneissä oli radiopuhelimet.

Uutta paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 4 720 m, josta 2 000 m oli 3":n ja 2 720 m 1½":n kumitettua letkua. Käyttökelvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 3 328 m. Letkuvarasto käsitti vuoden lopulla yhteensä 30 121 m paloletkua, josta 15 400

m 3":n liittimellä varustettua pääjohtoa. Tämän lisäksi oli laitoksella korkeapaineletkua 1 080 m.

Paloilmoituslaitteet. Palolaitoksen palolennätinverkkoon oli kytketty 258 palolennätinkaappia, joista yksityisiä 23. Automaattisia paloilmoituslaitteita, jotka oli kytketty suoraan palolaitoksen lennätinverkkoon, oli 43 paikassa. Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, oli kytketty 634 hätäpuhelinta. Lisäksi voitiin hätäpuhelinkeskus hälyttää jokaisesta puhelimesta numerolla 000. Palolaitoksen hälytyskeskuksen hälytysnumero 005 oli yhdistetty puhelinkeskukseen viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja palovartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetty toisiinsa suoralla puhelinjohdolla.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 228 uutta vesijohdon palopostia, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 3 231. Kanta-kaupungissa oli seitsemän palokaivoa ja neljä 450 m³:n suuruista sammutusvesisäiliötä. Esikaupunkialueella oli 78 palokaivoa ja kahdeksan vesiallasta.

Sammutus-, sairaankuljetus- ja avunantotoiminta. Hälytystilasto. Palolaitos hälytettiin kertomusvuonna kaikkiaan 1 358 kertaa, joista 648 kertaa tulipalon takia, 39 kertaa nokipalon johdosta, 50 kertaa savu- tai kaasuvaaran takia, 23 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavun antamista varten, 46 kertaa sammakkomiesavun antamista varten ja 388 kertaa vedenpumppeusta ym. avunantotoiden suorittamista varten. Lisäksi hälytettiin palolaitos 57 kertaa erehdyksestä, 10 kertaa hälytyslaitteissa sattuneen vian johdosta sekä 97 kertaa ilkeävaltaisuuksista.

Tulipalosta johtuvat hälytykset suoritettiin 541 tapauksessa puhelimitse ja 68 tapauksessa puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimesta. Palolennättimellä suoritettiin tulipalohälytys 37 tapauksessa ja suullisesti 2 kertaa.

Tulipalot. Tulipaloja sattui kertomusvuonna kaikkiaan 648, joista tammikuussa 48, helmikuussa 43, maaliskuussa 50, huhtikuussa 46, toukokuussa 73, kesäkuussa 71, heinäkuussa 81, elokuussa 46, syyskuussa 33, lokakuussa 51, marraskuussa 47 ja joulukuussa 59. Näistä 431 sattui klo 6—18 ja 217 klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipaloista oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsisammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla, kaikkiaan 531 eli 81,9 % ja keskikokoisia tulipaloja oli 25 eli 3,9 %. Suuria tulipaloja eli sellaisia, joiden vahingot olivat huomattavat ja joiden sammuttaminen kesti pitemmän ajan sekä vaati runsaasti kalustoa ja työtä, oli 3 eli 0,5 %. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan saapumista, oli 89 eli 13,7 %.

Kertomusvuonna sattuneista suurista tulipaloista mainittakoon seuraavaa: 31.1. klo 19.50 hälytettiin palokunta asuin- ja tehdasrakennukseen Unioninkatu 41, jossa rakennuksen ylimmässä kerroksessa varomattomasta tupakanpoltosta oli syttynyt räjähdysenomaisesti palo. Palokunnan saapuessa paikalle oli koko ylin kerros tullessa ja palo levisi myös alempaan kerrokseen. Molemmat kerrokset paloivat julkisivun puolelta, mutta muut osat rakennusta saatiin varjelluksi. Näissä kerroksissa olevien liikkeiden varastot ja sisustus tuhoutuivat. Alempiin kerroksiin tuli vesivahinkoja. Sammutustöihin osallistuivat pääpaloaseman, Kallion ja Käpylän paloasemien sekä Munkkiniemen palovartioaseman sammutusyksiköt. Sammutuksessa käytettiin kahta sumu-, kolmeatoista 2":n ja kolmea kpl 3":n suihkua. Ruiskujen työaika oli yhteensä 14 t. Jälkisammutus, johon osallistuivat pääpaloaseman, Kallion ja Käpylän paloasemien sekä Herttoniemen ja Pitäjänmäen palovartioasemien sammutusyksiköt, kesti seuraavaan iltapäivään saakka. Palovahingot nousivat n. 28,8 mmk:aan.

29. 3. klo 5.00 hälytettiin palokunta Santahaminaan ent. lentosatamaan, jossa puolustusministeriön kone-tehtaalla tuntemattomasta syystä oli syttynyt palo. Palokunnan saapuessa paikalle oli n. 25 × 50 m:n suuruinen tehtaana ja varikkona toimiva entinen lentokonesuoja kauttaaltaan tulossa. Sammutustyöt kohdistuivatkin lähinnä tehtaana välittömässä läheisyydessä olevien moottoritorpedoveneiden ja toisen suuren tehdasrakennuksen suojelemiseen. Sammutustyötä vaikeuttivat useat kaasupullojen ja bensiiniastiain räjähdykset ja myöskin se, että palopaikalle johtanut sivutie oli luotava vapaaksi lumesta. Sammutustöihin osallistuivat pääpaloaseman, Kallion ja Käpylän paloasemien ja Herttoniemen palovartioaseman sammutusyksiköt, Marjaniemen ja Laajasalon vapaaehtoiset palokunnat sekä Santahaminan sotilaspalokunta. Sammutuksessa käytettiin kahtatoista 2":n suihkua selvitettyinä säiliöautoista, kahdesta moottoriruiskusta ja kaasuturbiiniruiskusta.

kusta. Ruiskujen työaika oli 5 t. Palossa tuhoutui tehdasrakennus melkein täydellisesti siellä olevat koneet, kymmenkunta traktoria, useita traktorimoottoreita, n. 20 mmk:n arvoinen uusi tiekarhu, raaka-aineita ym. yhteensä useamman kymmenen miljoonan markan arvosta omaisuutta.

25. 11. klo 16.08 hälytettiin palokunta Tehtaankatu 13:een, jossa rakennuksen ullakolla tuntemattomasta syystä oli syttynyt palo. Palokunnan saapuessa paikalle oli ullakko miltei kauttaaltaan tulessa ja tuli oli päässyt leviämään naapuritalon ullakollekin. Palokunta sai kuitenkin palon rajoitetuksi. Ensiksi syttynyt ullakko tuhoutui miltei kokonaan siellä säilytettyine ullakkotavaroineen. Sammutuksessa käytetty vesi vahingoitti yläkerran huoneistoja. Sammutustyöhön osallistuivat pääpaloaseman, Kallion ja Käpylän paloasemien sammutusyksiköt. Sammutuksessa käytettiin kymmentä 2 ":n suihkua kahdesta palopostista pumppujen kautta. Ruiskujen työaika oli yhteensä noin 20 t. Jälkimmäinen sammutus, johon osallistuivat pääpaloaseman, Kallion ja Käpylän paloasemien sekä Herttoniemen, Pitäjänmäen ja Munkkiniemen palovartioasemien sammutusyksiköt, päättyi 28. 11.

Kertomusvuoden tulipalot jakautuivat syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan seuraavasti:

Syttymispaikka	Syttymissy																				Yhteensä		
	Tuhsien tai savuho- min liikakumennem- in	Viallinen tuhsia tai savujohho	Nokivaikaa	Savupipusta tullut kipinä	Tuhsijasta lentänyt kipinä ym.	Kuuma tuhka tai esine	Salama	Sähkölaitteiden huo- lmaton käsittely	Muut sähköistä aihe- tyt syty	Tulenarkojen nesei- den huolim. käsittely	Tuhtitokojen huoli- maton käsittely	Muu tulen huoli- maton käsittely	Räjähdyt	Iteesytitys	Hilaisuus	Tehdaslaitteiden al- heutunut kipinä tai kaasumoodotus ym.	Koneosien liika- kuumennem	Rautatie-, auto- ja höyrylaivaliikenne	Lasten tulien käsittely	Tuho- ja nurta- polito		Syy tuntematon	
Asuinhuone	7	3	—	—	3	1	—	12	8	1	—	16	18	2	1	7	—	—	—	2	1	2	84
Asuinrakennus	—	1	—	—	1	—	2	—	1	—	—	2	1	—	—	1	—	—	3	1	4	16	
Auto, moottoripyörä ym.	—	—	—	—	—	1	—	—	39	3	—	7	2	—	2	—	—	1	1	2	2	60	
Autotalli	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	2	—	—	1	—	—	—	—	2	4	
Eteinen	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	9	
Hiilivarasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	1	11	
Hissi + moottori	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
Hotelli, sairaala ym.	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	1	1	—	—	2	—	—	1	—	—	10	
Kaatopaikka	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	5	—	13	—	—	—	2	7	31		
Katto	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	7		
Kellari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	13	—	—	—	—	—	—	—	27		
Keittiö, keittokomero	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	5	1	3	7	
Kioski, putka	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	2		
Laiva, moottorivene	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3	1	1	2	—	—	—	—	9		
Lautatarha	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2		
Liikehuone	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	2	1	1	—	—	—	—	—	8		
Metsä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	—	—	—	—	—	1	—	13		
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4		
Neonvalomainos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
Nurmikko, maasto	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	11	12	—	—	—	—	11	25	2	10	72	
Pannuhuone	—	1	—	—	2	1	—	—	—	2	—	1	2	—	1	2	—	—	1	—	1	14	
Parakki	3	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8		
Pesutupa	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2		
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14		
Rakennustyömaa	7	2	—	—	2	1	—	—	1	3	—	2	10	—	7	—	—	—	1	2	38		
Rautatievaunu	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	6		
Roskalaatikko	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	8	1	—	1	—	—	—	4	—	2	19	
Sauna	—	9	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	12		
Sähköpöytä	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4		
Tehdaslaitos	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	14	6	—	—	—	3	26	
Tervapata	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9		
Työhuone	2	4	—	—	2	—	—	1	6	—	—	5	5	5	4	7	—	—	—	—	1	42	
Ullakko	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	2	—	—	1	—	2	11	
Vaja tai ulkorakennus	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	3	5	2	—	1	—	—	—	2	3	25	
Varasto	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	9	1	5	2	—	—	—	—	8	34	
Yhteensä	21	33	1	2	15	15	7	14	99	11	2	70	109	17	39	36	14	8	13	58	8	56	648

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 5 561 260 917 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 15 177 242 320 mk eli yhteensä 20 738 503 237 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 88 793 329 mk:aan ja kiinteistön osalta 52 800 027 mk:aan eli yhteensä 141 593 356 mk:aan, joka oli 0.7 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit v. 1948—1956 olivat seuraavat:

1948	1.1	1951	0.7	1954	0.6
1949	0.7	1952	1.6	1955	0.5
1950	0.7	1953	0.4	1956	1.0

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 5 ihmistä, tuhoutui 4 rakennusta kokonaan ja 15 rakennusta osittain sekä 0.6 ha metsää.

Avunanto- ja pelastustyöt. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 507 tapauksessa. Tuuletusta suoritettiin savu- tai kaasuvaaran takia 50 kertaa ja happikojeita lainattiin 23 kertaa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumppausta ja annettiin muuta avustusta tai lainattiin kalustoa 388 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 46 kertaa, jolloin 20 tapauksessa oli kysymys hukkuvan pelastamisesta tai hukkuneen etsimisestä. 13 tapauksessa ei hälytys aiheuttanut toimintaa.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana 13 533 kertaa, joista 10 569 kertaa sairaiden ja 2 964 kertaa tapaturmaisesti loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut v. 1956 olivat 13 270, 10 348 ja 2 922. Kuljetusten lukumäärä eneni siis 263:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 37 eli 1 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	929	268	1 197
Helmikuu	789	252	1 041
Maaliskuu	885	241	1 126
Huhtikuu	846	213	1 059
Toukokuu	928	246	1 174
Kesäkuu	794	253	1 047
Heinäkuu	966	273	1 239
Elokuu	807	265	1 072
Syyskuu	814	249	1 063
Lokakuu	975	241	1 216
Marraskuu	929	220	1 149
Joulukuu	907	243	1 150
Yhteensä	10 569	2 964	13 533

Kuljetusmatkojen pituus oli 171 435 km eli keskimäärin 12.67 km kuljetusta kohti. Kuljetuksista kerääntyi tulona yhteensä 5 720 541 mk (4 740 077 mk v. 1956).

Turvavartiointi. Palolaitos asetti näytäntöjen ajaksi turvavartiot Kansallisteatteriin, Ruotsalaiseen teatteriin ja Kansallisoopperaan 31. 8. asti. Muiden teattereiden turvavartiointista huolehti Helsingin vapaaehtoinen palokunta, jolle siirrettiin 1. 9. myös edellämäinnittujen teattereiden vartiointi. Palolaitos asetti myös turvavartiot Messuhalliin messujen ja näyttelyiden ajaksi sekä huolehti Eläintarhanajojen ym. kilpailujen ja tilaisuuksien turvavartiointista.

Palonehkäisytoiminta

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksissa oli viikottain mukana palopäällikkö tai palotarkastaja, minkä ohessa erikoistapauksissa palolaitoksen puolesta toimitettiin piirustusten seikkaperäinen ennakkotarkastus. Myös rakennusten loppukatselmuksessa oli palolaitoksen edustaja mukana. Lisäksi suoritettiin tarkastuksia uudisrakennustyömaille.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus suoritettiin kertomusvuonna kantakaupunkialueella 7. 1. — 15. 5., saarilla ja ranta-alueen kesähuvi-alueella 1.—25. 7. sekä esikaupunkialueella 16. 9.—3. 12. välisinä aikoina. Tarkastusten johdosta annettiin kaikkiaan 687 korjausmääräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jälkeen. Tarkastusten johdosta ilmoitettiin kahdesta palotarkastusmääräyksen laiminlyönnistä maistraatille, seitsemästä laiminlyönnistä poliisiviranomaisille sekä 28 laiminlyönnistä rakennustarkastajalle toimenpiteitä varten.

Lausuntoja ja ilmoituksia annettiin palonehkäisyyden liittyvissä asioissa maistraatille 64, kauppa- ja teollisuusministeriölle 13, kaasulaitokselle 130 ja muille viranomaisille 7 sekä yksityisille 20.

Tämän lisäksi suoritettiin 1 207 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita 477 tapauksessa.

Palomestarit suorittivat asianomaisissa palopiireissään järjestystarkastuksia.

Päällystö ja alipäällystö piti vuoden aikana sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa sekä opintopäivillä ja kursseilla ja palokoulussa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä asioista.

Nuohous

Kaupungin alue oli jaettu 21 nuohouspiiriin, joissa oli piirinuohooja, etumies ja tarpeellinen määrä nuohoojia. XI nuohouspiiriin ei piirinuohooja A. Jokisen kuoleman jälkeen määrätty uutta piirinuohoojaa, vaan sitä hoiti vuoden loppuun rva Sirkka Jokinen piirinuohooja A. N. Koposen avulla.

Palolautakunta hyväksyi V nuohouspiirin etumieheksi nuohooja Uno Virtasen ja XVI nuohouspiirin etumieheksi nuohooja Kauko Valtosen sekä oikeutti nuohooja Toivo Timon toimimaan XII nuohouspiirin etumiehenä 31. 12. saakka ja nuohooja Rainer Saarisen toimimaan XVIII nuohouspiirin etumiehenä 31. 3. 1958 saakka. Nuohoojien lukumäärä oli vuoden lopulla 85.

Yleinen nuohous suoritettiin jokaisessa piirissä 12 kertaa. Piirinuohoojat osallistuivat nuohouspiirissään yleiseen palotarkastukseen, johon kului yhteensä 388 tarkastuspäivää eli keskimäärin 18 päivää piiriä kohti. Piirinuohoojat suorittivat lisäksi piireissään 1 582 muuta tarkastusta sekä kukin vuorollaan nokipalopäivystystä pääpaloasemalla.

Palotarkastaja tarkasti jokaisen piirin nuohoustyökirjan kerran kuukaudessa.

Kertomusvuonna sattui 39 nokipaloa ja niiden lukumäärä on viimeisenä kymmenvuotiskautena ollut seuraava:

1948	94	1950	71	1952	69	1954	48	1956	58
1949	87	1951	65	1953	51	1955	40	1957	39

Palolaitoksen menot ja tulot

Palolaitoksen kertomusvuoden menot ylittivät v:n 1956 menot noin 47 mmk:lla, mikä johtui palkkojen korotuksista sekä kalustonhankintamenojen lisäyksestä.

Menot olivat seuraavat:

Menoerä	Talousarvion määrärahat yhteensä, mk	Menot mmk	Säästö (+) tai ylitys (—)
Palkkiot	567 000	449 800	+ 117 200
Vakinaiset viranhaltijat	167 381 180	176 007 963	— 8 626 783
Tilapäiset viranhaltijat	360 000	360 000	—
Viranhaltijain vuosilomakustannukset	9 312 025	9 323 191	— 11 166
Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset	36 720 000	37 554 204	— 834 204
Muut palkkamenot	11 000 000	12 342 559	— 1 342 559
Vuokra	7 632 450	7 494 430	+ 138 020
Lämpö	8 807 030	7 788 278	+ 1 018 752
Valaistus	2 329 000	2 136 406	+ 192 594
Siivoustarvikkeet	230 000	220 738	+ 9 262

Menoerä	Talousarvion määrärahat yhteensä, mk	Menot mk	Säästö (+) tai ylitys (—)
Vedenkulutus	510 000	440 232	+ 69 768
Puhtaanapito	720 300	713 360	+ 6 940
Kaluston hankinta	25 229 000	25 228 632	+ 368
Kaluston kunnossapito	5 900 000	6 472 320	— 572 320
Painatus ja sidonta	250 000	142 823	+ 107 177
Tarverahat	1 400 000	1 146 764	+ 253 236
Vaatteiden pesu	652 000	651 459	+ 541
Lääkintähuolto	200 000	189 634	+ 10 366
Yleisten laitteiden kunnossapito	150 000	102 270	+ 47 730
Autojen käyttö	4 500 000	4 757 722	— 257 722
Vakuutusmaksut	260 000	338 048	— 78 048
Yhteensä	284 109 985	293 860 833	—9 750 848

Talousarvion ulkopuolella olevasta kaluston hankintaan varatuista edellisiltä vuosilta siirretystä määrärahasta, jota vuoden alussa oli 7 470 000 mk, käytettiin 3 599 893 mk.

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoiselle palokunnalle 600 000 mk, esikaupunkialueiden vapaaehtoisille palokunnille 4 mmk ja Vakinaisten Palomiesten Osuusruokalalle 275 000 mk eli avustuksia yhteensä 4.875 mmk.

Tulot nousivat edelliseen vuoteen verrattuina noin 1.8 mmk:lla.

Tuloja kertyi sairaankuljetuksista 5 721 041 mk, luontoisetukorvauksista 2 332 182 mk sekä sekalaisia tuloja, joihin sisältyi myös tulot avunannoista, 3 942 501 mk eli tuloja yhteensä 11 995 724 mk.

Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 333 637 mk ja tuloja kertyi 661 839 mk. Rahaston sääntöjen mukaan siirrettiin tuloista 20 % eli 130 000 mk pääomaan, mikä vuoden lopulla nousi 1.8 mmk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopulla 232 340 mk.

Gösta Waseniuksen rahasto sai vastaanottaa Kaupunkien Yleisen Paloapuyhdistyksen palosuojelurahastosta 100 000 mk:n lahjoituksen. Sen korkotulot olivat 5 232 mk. Pääoma nousi vuoden lopulla 122 000 mk:aan ja käyttämättömiä varoja oli 134 583 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvina varapalokuntina toimi 17 vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 404 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja ilman kiintopumppua 4, paloautoja kiintopumppuineen 18, kuorma-autoja 5, moottoriruiskuja 20, vesisäiliöitä 21, joiden yhteinen tilavuus oli 31 400 l, 3 ":n letkua 5 048 m, 2 ":n letkua 3 607 m ja 1½ ":n letkua 1 900 m. Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta ja yksi sotilaspalokunta.

Varapalokuntien toiminta oli kertomusvuoden aikana seuraava:

Varapalokunta	Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulko- puolella	Yhteensä
Helsingin	—	—	—
Degerön	12	—	12
Haagan	50	2	52
Karjalaisten	14	1	15
Kaarelan	3	8	11
Lauttasaaren	8	—	8
Malmin	25	2	27
Marjaniemen	3	—	3
Munkkiniemen	14	—	14
Oulunkylän	26	—	26
Pakinkylän	7	—	7

Varapalokunta	Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulko- puolella	Yhteensä
Pitäjänmäen	8	1	9
Puistolan	27	2	29
Pukinmäen	22	—	22
Tapanilan	28	1	29
Vanhan Käpylän	4	—	4
Vartiokylän-Mellunkylän	7	—	7
Yhteensä	258	17	275